

ספרות עברית וכללית

לבתי ספר דתיים

הוראות לנבחן

א. משך הבחינה: שעתיים וחצי.

ב. מבנה השאלון ומפתח ההערכה: בשאלון זה שלושה פרקים.

פרק ראשון — (30x1) — 30 נקודות

פרק שני — (30x1) — 30 נקודות

פרק שלישי — (20x2) — 40 נקודות

סך הכול — 100 נקודות

שלושת הפרקים בבחינה הם חובה.

ענה על השאלות בכל אחד מן הפרקים על פי ההוראות.

ג. חומר עזר מותר בשימוש: רשימה מודפסת של היצירות שנלמדו בכיתה.

ד. הוראות מיוחדות: (1) חובה לצרף למחברת הבחינה את הרשימה המודפסת של היצירות שנלמדו בכיתה.

(2) אין לחזור ולהדגים בתשובות שונות על פי אותה יצירה.

כתוב במחברת הבחינה בלבד. רשום "טייטה" בראש כל עמוד המשמש טייטה.

כתיבת טייטה בדפים שאינם במחברת הבחינה עלולה לגרום לפסילת הבחינה.

ההנחיות בשאלון זה מנוסחות בלשון זכר ומכוונות לנבחנות ולנבחנים כאחד.

בהצלחה!

השאלות

פרק ראשון — נושא בין ז'אנרי: הורים וילדים

(30 נקודות)

ענה על אחת מן השאלות 1-2.

1. ביצירות רבות מתואר מתח בין הורים לילדיהם.
כיצד המתח בין הורים לילדיהם בא לידי ביטוי ביצירות שלמדת בנושא "הורים וילדים"?
האם מתח זה מתפוגג בסופן של היצירות האלה? הסבר והדגם את דבריך.
ענה על פי רומאן או שני סיפורים קצרים או מחזה או שני שירים.
2. תאר את הדמויות של האימהות ביצירות שלמדת בנושא "הורים וילדים", והסבר כיצד הן מעוצבות
(כתוב על אמצעי אומנותי אחד לכל דמות).
ענה על פי רומאן או מחזה או שני סיפורים קצרים או שני שירים.

פרק שני — נושא בין ז'אנרי: שקופים

(30 נקודות)

ענה על אחת מן השאלות 3-4.

3. ביצירות שלמדת בנושא "שקופים" יש דמויות שמתמודדות עם ניכור ועם בדידות. כיצד דמויות אלה מתמודדות עם מצבן? הסבר מה (או מי) גורם לניכור ולבדידות שלהן, וכתוב אם הן נחלצות ממצב זה. בתשובתך ציין אמצעי אומנותי אחד המסייע להדגיש את הניכור ואת הבדידות שאיתם מתמודדות הדמויות ביצירות שבחרת.
- ענה על פי רומאן או שני סיפורים קצרים או שני שירים.
4. ביצירות שלמדת בנושא "שקופים" משתמעת ביקורת על החברה הסובבת את הדמויות המרכזיות. מהי הביקורת על החברה ביצירות שלמדת בנושא זה? הסבר כלפי מי בחברה מופנית הביקורת הזאת. האם הביקורת ביצירות שלמדת רלוונטית גם לימינו? הסבר והדגם את דבריך.
- ענה על פי רומאן או סיפור קצר ומעשה חכמים או שני שירים.

פרק שלישי – נושא בין ז'אנרי: זוגיות ואהבה

(40 נקודות)

ענה על שתיים מן השאלות 5-8 (לכל שאלה – 20 נקודות).

5. פראדל / דבורה בארון

האם בסיפור חייה של פראדל יש ביקורת מרומזת על גורלן של נשים יהודיות בתקופה שבה נכתב הסיפור? נמק את תשובתך והדגם את דבריך.

6. גיא אוני / שולמית לפיד

ענה על שני הסעיפים א-ב שלפניך.

א. אפיין את הדמויות של שניים מן הגברים בחייה של פאניה (יחיאל, סשה, הדוד שורה, לוליק, אימבר), ותאר את

היחסים בין פאניה לבין כל אחד מן הגברים האלה. (13 נקודות)

ב. מהו התפקיד ברומאן של כל אחד מן הגברים שכתבת עליהם בסעיף א? הסבר והדגם את דבריך. (7 נקודות)

7. קרא את מעשה החכמים על האישה מצידון שלפניך, וענה על השאלה שאחריו.

מעשה באשה אחת בצידון, ששהתה עשר שנים עם בעלה ולא ילדה, אתו גבי [באו לפני] רבי שמעון בן יוחאי, בעין למשתבא דין מדין [רצו לעזב (להפריד) זה מזה]. אמר להון: חייכון [לשון שבועה], כשם שזדונתם זה לזה במאכל ובמשקה, כך אין אתם מתפרשים אלא מתוך מאכל ומשקה. הלכו בדרךיו ועשו לעצמן יום טוב, ועשו סעודה גדולה, ושפרתו יותר מדאי. כיון שנתשבה דעתו עליו, אמר לה: בתי, ראי כל חפץ טוב שיש לי בבית וטלי אותו, ולכי לבית אביך. מה עשתה היא? לאחר שישן, רמזה לעבדיה ולשפחותיה, ואמרה להם: שאוהו במטה, וקחו אותו, והוליכוהו לבית אבא. בחצי הלילה נגער משנתיה [משנתו], כיון דפג חמריה [יינו], אמר לה: בתי, היכן אני נתון? אמרה ליה: בבית אבא. אמר לה: מה לי לבית אביך? אמרה ליה: ולא כך אמרת לי בערב כל חפץ טוב שיש בביתי טלי אותו, ולכי לבית אביך? אין חפץ טוב לי בעולם יותר ממך. הלכו להם אצל רבי שמעון בן יוחאי, ועמד והתפלל עליהם, ונתפקדו.

הסבר את תפקידו של רבי שמעון בר יוחאי במעשה החכמים שלפניך, והדגם את דבריך.

8. קרא את השיר שלפניך, וענה על השאלה שאחריו.

שיר לאוהבים הנבונים / נתן זך

שיר לאוהבים הנבונים
אשר בתבונה יאהבו.
ימיהם בנעימים יחלפו,
גם בדרך שאל לא יזקינו,
נצח לא יפרדו, יחד יחיו
בבית אחד.

שיר לאוהבים הנבונים
על משפכם באין מלה.
ביד אחת את המנורה יכבו,
יחד יעצמו את עיניהם,
זה את זה יברכו,
ובעת האחד קורא –
את האור הקטן ידליק הוא.
את נשימת ילדיהם שומעים שעון
ורוח חצות.

שיר לאוהבים הנבונים
אשר בנו להם בית ואת דלתו נעלו.
הגיפו היטב את התריסים, בחוץ קר
ורוח ומצפים בחוץ למטר.
אורח לא יבוא בלילה אשר כזה
וכי יבוא – אל תפתחו את הדלת. מאחר
ורק קר נושב בעולם. וגם המשורר
ממצוקה, לא משפּע, הוא שר, השארו
חבוקים.

אפשר לפרש את מערכת היחסים שבשיר בשתי דרכים: מערכת יחסים אידאלית ומערכת יחסים בעייתית.
הסבר והדגם כל אחת מדרכי הפרשנות האלה. בתשובתך הסבר גם באיזו דרך אתה מצדד.

בהצלחה!